
FOLKETINGET

Europaudvalget

Til: Udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Dato: 4. maj 2010

Foreløbigt referat af Europaudvalgets møde 23/4-10

På Europaudvalgets møde fredag den 7. maj 2010 skal etableringen af den fælles udenrigstjeneste og Kommissionens forslag til forordning om etablering af Borgerinitiativet behandles under forelæggelse af rådsmøde (almindelige anliggender og udenrigsanliggender) den 10.-11. maj 2010.

Til brug herfor fremsendes uddrag af referatet fra Europaudvalgets møde fredag den 23. april 2010, hvor ovennævnte sager senest blev behandlet i Europaudvalget.

Det endelige referat for hele mødet den 23. april omdeles snarest.

Med venlig hilsen

Rebecca Wolffberg,
udvalgssekretær

FO 2. Etablering af den fælles udenrigstjeneste

- *Politisk drøftelse/politisk enighed*
 - Rådsmøde 3009+3010 – bilag 1 (samlenotat side 4)
 - EUU alm. del (09) – bilag 343 (fortrolig) (kompromisforslag vedr. etablering af den fælles udenrigstjeneste)
 - EUU alm. del (09) – bilag 346 (fortrolig) (kompromisforslag – anneks - vedr. etablering af den fælles udenrigstjeneste)
 - EUU alm. del (09) – bilag 319 (grundnotat af 12/4-10)
 - EUU alm. del (09) – bilag 337 (henvendelse af 19/4-10 fra Concord Danmark)
 - Udvalgmødereferater:
 - EUU alm. del (09) – bilag 330 (side 826 senest behandlet i EEU 19/3-10)

Forsvarsministeren: På rådsmødet vil der være en drøftelse af etableringen af den fælles udenrigstjeneste. Ashton har fremlagt sit forslag til, hvordan den fælles udenrigstjeneste skal se ud. Det er usikkert, om der på rådsmødet kan konstateres politisk enighed om Rådets linje, men jeg vil under alle omstændigheder forelægge sagen til forhandlingsoplæg i dag.

Under drøftelserne i Rådet har der særligt været fokus på den nærmere arbejdsdeling i forhold til Kommissionen, hvor der har skullet findes en balance mellem at sikre den nødvendige tværgående koordination i den fælles udenrigstjeneste via samlede landekontorer, samtidig med at Kommissionen stadig skal implementere EU's udviklingsbistand i de enkelte lande. Der har desuden været drøftelser af, i hvilken udstrækning EU-delegationerne kan supplere de nationale ambassader i konsulære sager, men som det ser ud nu, vil der ikke være ressourcer hertil i nævneværdig grad i de kommende år.

Når Rådets position er klar, vil beslutningen skulle forhandles på plads med Europa-Parlamentet. I den forbindelse vil der også skulle opnås enighed om en række tilknyttede ændringer i EU's personalestatut og finansforordning, ligesom der vil skulle opnås enighed om et budget for udenrigstjenesten. Centralt i disse drøftelser vil være Europa-Parlamentets ønsker om en større rolle inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, hvor Parlamentet ønsker øget inddragelse i den fælles udenrigstjenestes arbejde og adgang for personale til den fælles udenrigstjeneste. Endvidere har nogle medlemmer af Europa-Parlamentet ønsket en arbejdsdeling, som lagde op til en reel inklusion af den fælles udenrigstjeneste i Kommissionen. Der vil utvivlsomt blive tale om svære drøftelser, hvor Europa-Parlamentet vil stille ambitiøse krav. Samlet set vil den fælles udenrigstjeneste dermed næppe være operativ før tidligst engang hen på efteråret.

Som I ved, har vi fra dansk side efterkommet Ashtons opfordring til at stille vores hidtidige EU-ambassadør Poul Skytte Christoffersen til rådighed som Ashtons særlige rådgiver for etableringsprocessen. Der er ingen tvivl om, at han har givet

arbejdet et stort skub fremad. Han er om nogen manden bag de forskellige kompromisser og balanceringer, der skal findes mellem de forskellige aktører i Bruxelles, og vi håber selvfølgelig på, at han kan bidrage til at lande en samlet løsning over de næste uger og måneder.

Fra regeringens side arbejder vi for en snarlig vedtagelse af etableringen af den fælles udenrigstjeneste baseret på det foreliggende forslag. Det er vigtigt, at den fælles udenrigstjeneste bliver funktionsdygtig så hurtigt som muligt, således at Ashton får den støtte, der skal til for at sikre Europa indflydelse på de mange udenrigspolitiske udfordringer, som det hele drejer sig om.

Det er således vigtigt at sikre, at den fælles udenrigstjeneste indrettes med henblik på at understøtte udenrigsrepræsentanten – altså Ashton – i en mere effektiv forvaltning af den fælles udenrigspolitik. Fra dansk side støtter vi særligt, at tjenesten skal understøtte målsætningen om øget sammenhæng, synlighed og gennemslagskraft.

I forlængelse heraf støttes fra dansk side, at tjenesten etableres separat fra såvel Rådssekretariatet som Kommissionen, idet der må tages hensyn til den traktatfastsatte kompetencefordeling. Den fælles udenrigstjenestes geografiske enheder bør kunne betjene både udenrigsrepræsentanten og andre relevante kommissærer, herunder særligt udviklingskommissæren. EU bør fortsat have en stærk udviklingskommissær, men det vil være centralt at sikre, at der ikke kommer unødige duplikeringer af den fælles udenrigstjenestes geografiske enheder andre steder i Kommissionen eller i Rådssekretariatet.

Den fælles udenrigstjeneste vil blive oprettet på grundlag af en sammenlægning af de eksisterende udenrigspolitiske strukturer i Rådssekretariatet og Kommissionen. Det er derfor vigtigt, at vi fra starten får etableret en sammenhængende tjeneste, hvor alle de nødvendige folk overføres fra de andre institutioner. Fra Rådets side er der desuden enighed om at afvente større klarhed fra institutionerne om de konkrete overflytninger til den fælles udenrigstjeneste, inden vi godkender en politisk enighed om forslaget – men om det foreligger inden mandag, er endnu uvist. I forhold til Rådssekretariatet drøftes bl.a. balancen mellem, hvilke dele som skal blive tilbage i Rådssekretariatet for bl.a. at servicere den faste formand, Van Rompuy.

Desuden udestår der i Rådet endnu drøftelser af Kommissionens indflydelse i processen for udnævnelsen af delegationschefer samt af arbejdsdelingen mellem den fælles udenrigstjeneste og Kommissionen vedrørende programmeringen af EU's stabiliseringsbistand i skrøbelige stater.

Hertil kommer et antal udsendte medarbejdere fra de nationale diplomatiske tjenester. Fra dansk side ses det som afgørende for en velfungerende tjeneste, at alle medarbejdergrupper så vidt muligt stilles lige.

FO Forslaget, som det ligger nu, imødekommer på balanceret vis de danske synspunkter. Min indstilling vil derfor være, at vi fra dansk side i Rådet kan støtte politisk enighed om forslaget.

Per Clausen gik ud fra, at vi i løbet af få år kunne afvikle de danske ambassader, så Danmark kan spare de penge, idet EU tager sig af det hele.

Han forstod, at Europa-Parlamentet ønskede at udøve en slags parlamentarisk kontrol i forbindelse med udpegningen af generalsekretær og i forhold til arbejdet generelt. Han forstod, at forsvarsministeren ikke støttede dette ønske fra Europa-Parlamentet, og spurgte, hvor den parlamentariske kontrol med den fælles udenrigstjeneste så ligger.

Pia Olsen Dyhr var enig med regeringen i, at det er vigtigt at få etableret en fælles udenrigstjeneste hurtigst muligt. Hun var bange for, at de modstridende interesser hos Kommissionen og Rådet kunne føre til, at udenrigstjenesten blev tandløs eller blev en bold i et magtspil. Hun så gerne, at den fik en bedre forankring i Kommissionen. Hun ville sikre sig, at regeringen stadig væk arbejder for, at man får rollerne klart afdækket.

Hun pointerede, at medarbejderstaben skal rekrutteres efter kvalifikationer, og at de ikke kun skal komme fra de tre største medlemsstater. I den forbindelse var det godt, at Ashton havde inddraget Poul Skytte Christoffersen.

Kim Mortensen mente, den fælles udenrigstjeneste ville betyde en styrkelse af EU's rolle globalt. Forsvarsministeren sagde, at nu skulle sagen jo diskuteres i Europa-Parlamentet, og man nåede nok ikke en afklaring inden sommerferien. På den baggrund spurgte Kim Mortensen, om forsvarsministeren havde et bud på tidshorizonten.

Med hensyn til bemanningen forstod han, at der ville blive tale om dels diplomater fra medlemslandene, dels diplomater fra EU. På den baggrund spurgte han, om de omfattende besparelser, der var gennemført på de danske ambassader, har relation til den udvikling, der kommer til at ske med hensyn til den fælles udenrigstjeneste. Afgiver vi diplomater, som så bliver lønnet af EU, eller stiller landene et antal diplomater til rådighed for EU?

Pia Adelsteen ville ligesom Per Clausen gerne høre nærmere om, hvem der skulle føre den parlamentariske kontrol med den fælles udenrigstjeneste.

I forlængelse af Pia Olsen Dyhrs bemærkninger om rekruttering efter kvalifikationer spurgte hun, om der ville blive indført en kvoteordning, således at 40 pct. skulle være kvinder.

For Dansk Folkeparti er den fælles udenrigstjenestes implementering en del af Lissabontraktaten, partiet er lodret imod, nemlig at det er EU, der skal føre en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik med mulighed for flertalsafgørelser. Derfor siger Dansk Folkeparti nej til forhandlingsoplægget.

Lone Dybkjær var glad for, at Ashton havde valgt Poul Skytte Christoffersen til at hjælpe sig med at etablere den fælles udenrigstjeneste. Hun håbede på, at det kunne give Danmark en vis indflydelse.

Hun kendte Europa-Parlamentets ønsker om hele tiden at finde håndtag, så det kunne få mere indflydelse, men syntes ikke, det var Europa-Parlamentets opgave at gå ind i personalepørgsmål.

Hun spurgte, om man havde haft nogle diskussioner med Europa-Parlamentet om det, det står i Lissabontraktaten om, at Parlamentet skal orienteres om udenrigs- og sikkerhedspolitikken.

Hun gik ud fra, at man i Europaudvalget eller i Det Udenrigspolitiske Nævn ville få en diskussion om Danmarks forhold til ambassaderne under den fælles udenrigstjeneste.

Anne-Marie Meldgaard syntes, diskussionen om etableringen af den fælles udenrigstjeneste og Parlamentets rolle helt tydeligt viser, hvor vanskelig opgaven er. Parlamentet har jo meddelt, at det først vil komme med en udtalelse om forslaget, når man har set alle forslag til budget og personalestruktur og ændringer af finansforordningen. Hun understregede, at Parlamentets holdning ikke er bindende for Rådet, men det er jo Parlamentet, der skal sige god for udenrigstjenestens budget og godkende ændringerne i personalestatutten. Så sagen er lidt tricky.

Forsvarsministeren pointerede i anledning af Per Clausens spørgsmål vedrørende Europa-Parlamentets ønske om parlamentarisk kontrol og inddragelse af Europa-Parlamentet, at man skal gøre sig klart, at først skal der skabes en politisk enighed i Rådet, og derefter kommer der et forhandlingsforløb med Europa-Parlamentet, som har tilkendegivet, at det ønsker medbeslutningskompetence for så vidt angår budgettet og personalet. Hun understregede, at Lissabontraktaten ikke ændrer på, at den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik grundlæggende er et mellemstatsligt anliggende. Regeringen mener, at det ikke nødvendigvis er sådan, at Rådet skal være enig i alle Parlamentets synspunkter. Hun mente f.eks., at Parlamentets ønske om at godkende de enkelte medarbejdere i høj grad ville politisere embedsværket, hvilket regeringen ikke kan gå ind for. Der er kommet mange tilkendegivelser fra forskellige medlemmer af Europa-Parlamentet, men der er altså endnu ikke indledt konsultationer med Europa-Parlamentet.

Forsvarsministeren svarede Per Clausen og Pia Adelsteen vedrørende parlamentarisk kontrol med den fælles udenrigstjeneste, at det netop var for at få parlamentarisk kontrol, vi i Danmark i sin tid oprettede Markedsudvalget. Så den parlamentariske kontrol med den fælles udenrigstjeneste finder i høj grad sted i dette lokale.

I relation til Pia Olsen Dyhrs bemærkninger om at afdække rollerne sagde forsvarsministeren, at det er meget vigtigt, at der er en klar rollefordeling. Det skal eksempelvis afklares, hvorledes betjeningen af Van Rompuy på det udenrigspolitiske område skal være.

Forsvarsministeren mente ikke, Europa-Parlamentet skal godkende de enkelte medarbejdere i udenrigstjenesten. Hun var enig med Pia Olsen Dyhr i, at det er vigtigt, at man rekrutterer efter kvalifikationer.

Forsvarsministeren sagde til Pia Adelsteen, at så vidt hun vidste, ville man med hensyn til kvoter følge EU's generelle regler – uden at hun var klar over, hvad de konkret gik ud på. Det er ikke til diskussion på rådsmødet.

Forsvarsministeren svarede Kim Mortensen angående tidshorizonten, at vi håber, vi kan få en afklaring af arbejdsdelingen og nå til enighed herom i Rådet, og at Rådet kan nå til enighed med Europa-Parlamentet, men ellers må vi tage det hen over sommeren, så det kan komme på plads i september.

Lukningen af nogle danske ambassader og åbningen af andre har ikke relation til den fælles udenrigstjeneste. Men måske kan vi på sigt, når vi kommer mange år ud i fremtiden, kigge på, om der er mulighed for, at den fælles udenrigstjenestes ambassader kan tage sig af visse konsulære sager. Med hensyn til medarbejderne i den fælles udenrigstjeneste er det udgangspunktet, at det er EU, der skal lønne dem. For nogle overgangsstillinger kan det være nationalstaterne, der lønner dem. Det er f.eks. tilfældet for Poul Skytte Christoffersen.

Forsvarsministeren lovede på udenrigsministerens vegne Lone Dybkjær, at Europaudvalget ville få en opfølgning vedrørende Europa-Parlamentets forhold til den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og implementeringen af den fælles udenrigstjeneste.

Per Clausen var glad for, at den parlamentariske kontrol udøves af Europaudvalget, men det kan være lidt svært, når den skal udøves gennem udenrigsministeren. Det er meget godt, at vi mener, stillingerne skal besættes efter kvalifikationer af neutrale embedsmænd, men det kan godt være, man i andre lande har andre interesser.

Enhedslisten kan stadig ikke støtte forhandlingsoplægget.

Formanden konkluderede, at der ikke var konstateret et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet dog Dansk Folkeparti og Enhedslisten havde ytret sig imod det.

3. Kommissionens forslag til forordning vedr. etablering af Borgerinitiativet

– *Politisk drøftelse*

KOM (2010) 0119

Rådsmøde 3009+3010 – bilag 1 (samlenotat side 8)

KOM (2010) 0119 – bilag 2 (gennemførelsen af borgerinitiativet af 9/4-10)

KOM (2010) 0119 – bilag 3 (grundnotat af 12/4-10)

Forsvarsministeren: Næste punkt på dagsordenen er borgerinitiativet, hvor Kommissionen den 31. marts fremlagde sit udkast til forordning.

Jeg fremlægger punktet i dag til orientering, da der på mødet den 26. april udelukkende ventes en orienteringsdrøftelse. Udenrigsministeren vil på et senere møde i udvalget inden sommerferien fremlægge punktet til forhandlingsoplæg. Jeg vil derfor ikke gå i detaljer med elementerne i forordningsudkastet nu.

Jeg vil bare slå en ting fast, nemlig at regeringen i den foreløbige drøftelse af borgerinitiativet har lagt vægt på simple procedurer for både initiativtageren til et borgerinitiativ og medlemsstaterne ud fra et overordnet hensyn om tilgængelighed.

Yildiz Akdogan spurgte om tidsperspektivet vedrørende borgerinitiativet.

Hun spurgte, hvad forsvarsministeren mente om den tidsfrist på et år, der var foreslået, og ville gerne vide, om det kunne føre til, at nogle borgere opgav at komme med konstruktive forslag.

I forbindelse med underskriftindsamlingen bliver der stillet ret detaljerede krav om oplysninger. Derfor spurgte Yildiz Akdogan, om regeringen frygter, at de mange krav kan hindre borgerne i at benytte borgerinitiativet.

Forsvarsministeren sagde med hensyn til tidsperspektivet, at udenrigsministeren som nævnt vil vende tilbage til sagen og forelægge et forhandlingsoplæg i starten af maj, og det er håbet, at forslaget kan vedtages i løbet af maj. Regeringen går ind for den foreslåede 12 måneders periode for indsamling af underskrifter.

Med hensyn til detaljerne såsom om man skal oplyse fødselsdato og pasnummer er regeringens udgangspunkt, at det skal være så let for borgerne som muligt, men nogle af de europæiske lande er lidt nervøse for, at borgerinitiativet kan blive brugt til at fremme ekstremistiske dagsordener. Vi skal derfor finde et kompromis. Præcis hvor vi lander, er ikke klart endnu.

Per Clausen mente ikke, man først kan indføre borgerinitiativet for at fremme borgernes muligheder for at tvinge EU til at tage stilling til emner, der ligger borgerne på sinde, og derefter opstille en masse bureaukratiske regler for at forhindre borgerne i at udøve denne indflydelse.

Forsvarsministeren gentog, at udgangspunktet for den danske regering er, at der skal være simple procedurer. Det er ikke meningen, at man efterfølgende skal hegne det ind, så det bliver umuligt at bruge borgerinitiativet. Men man skal ikke kunne svindle med underskrifterne. Forsvarsministeren tilføjede, at det ikke er alle lande, der ser på det på samme måde som os.

Yildiz Akdogan spurgte, hvordan forsvarsministeren stillede sig til ideen om, at borgerinitiativet skal foregå via internettet, idet hun pegede på, at mange borgere ikke har adgang til internettet.

Forsvarsministeren svarede, at vi mener, internettet skal være en mulighed, men det skal bestemt ikke være den eneste mulighed.